

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. L. i J. L.

o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt II Ca (...)

w sprawie z wniosku M. P. i W. P.

przy uczestnictwie M. L. i J. L.

o rozgraniczenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 lipca 2018 r.,

zażalenia uczestników na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. zwraca pismo procesowe uczestników z dnia 2 lipca 2018 r.,**
- 2. uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 3. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie
w instancji.**

UZASADNIENIE

Uczestnicy M. L. i J. L. wnieśli skargę o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie z wniosku M. P. i W. P. o rozgraniczenie, domagając się

wznowienia tego postępowania i zmiany zaskarżonego postanowienia przez oddalenie apelacji wnioskodawców. Skargę oparli na podstawie z art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i wyjaśnili, że wykryli nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Skarżący wskazali, że biegła geodetka wykonała na ich zlecenie prace geodezyjne, polegające na porównaniu mapy katastralnej z mapą ewidencyjną. W ich toku odnaleziony został operat założenia ewidencji gruntów obrębu P. obejmujący m.in. działki 444 i 445 odpowiadające dawnym parcelom katastralnym 501/1, 502/2 i 501/2, z którego wynika, że ustalenie stanu władania nastąpiło w oparciu o mapę zasadniczą 1:2000. Uczestnicy podnieśli, że proste nałożenie mapy katastralnej na mapę ewidencyjną potwierdza inny przebieg spornej granicy według obu tych map. Podnieśli też, że odnaleźli zdjęcia rodzinne, które wskazują na inny przebieg granicy. Uczestnicy argumentowali, że z powołanych w skardze dowodów, z których nie mogli skorzystać na skutek nieprawidłowości w opinii sporządzonej na potrzeby postępowania rozgraniczeniowego przez geodetę M. P. - wynika inny przebieg granicy między nieruchomościami wnioskodawców i uczestników, ponieważ przebieg granicy katastralnej pokrywa się z linią rozgraniczenia przedstawioną na planie sporządzonym przez inż. W. H.

Postanowieniem z dnia 9 października 2017 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę, uznając, że nie została oparta się na ustawowej podstawie wznowienia, a uczestnicy nie wykazali przesłanek z art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wskazał, że operat KERG (...) założenia ewidencji gruntów obrębu P. z roku 1979 r. obejmujący między innymi działki 444 i 445 nie może być uznany za nowy dowód w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Jest to bowiem powszechnie dostępny dokument urzędowy, który był podstawą powstania działek ewidencyjnych uwzględnionych w sprawie.

Od postanowienia Sądu Okręgowego zażalenie wnieśli uczestnicy M. L. i J. L. Zarzucili naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. przez błędne uznanie, że skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. We

wnioskach domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Możliwość powołania nowych faktów i dowodów na mocy art. 403 § 2 k.p.c. jest ograniczona do tych środków dowodowych, które istniały już w czasie trwania zakończonego postępowania (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CZ 16/09; z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 46/08 oraz z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 85/09 - niepubl.), a jednocześnie nie mogły być w tym postępowaniu wykorzystane z przyczyn obiektywnych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CZ 34/17, nie publ.; z dnia 15 marca 2018 r., III CZ 8/18, nie publ.). Oceniając, czy skarga skarżących została oparta na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c., Sąd rozważał kwestię, czy skarżący mogli skorzystać z dowodu w postaci operatu geodezyjnego z 1979 r. w postępowaniu zakończonym postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 lutego 2016 r. Skarżący twierdzili, że środek dowodowy w postaci operatu geodezyjnego KERG (...) założenia ewidencji gruntów obrębu P., który był podstawą powstania działek ewidencyjnych w niniejszej sprawie, jest co prawda dokumentem urzędowym powszechnie dostępnym, ale nie został „odnaleziony” ani przez biegłego geodetę w administracyjnej części postępowania, ani przez biegłego geodetę w poprzednim postępowaniu przed Sądem. Uczestnicy nie wiedzieli zatem o istnieniu tego środka dowodowego i nie mogli się o tym dowiedzieć przy uwzględnieniu staranności przeciętnego uczestnika postępowania, należycie dbającego o swoje interesy, skoro do jego „odnalezienia” potrzebna była wiedza specjalna doświadczonego geodety.

Należy stwierdzić, że powyższe twierdzenie skarżących wypełniało przytoczoną na wstępie podstawę wznowienia. O wykryciu środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. można mówić zarówno wtedy, gdy strona wcześniej nie wiedziała o jego istnieniu, jak i wówczas, gdy o nim wiedziała, ale nie miała wiedzy o tym, gdzie się on znajduje, wobec czego nie mogła złożyć wniosku o jego przeprowadzenie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1938 r., C.11. 905/38, Nowa Palestra 1939, nr 3, s. 135, postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 16 lutego 2017 r., II PZ 28/16, nie publ.). Oparcie skargi o wznowienie na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c. polega na tym, że trzeba przedstawić twierdzenie co do tego, że stronie nie było wiadome istnienie środka dowodowego, względnie nie było jej wiadome, gdzie się on znajduje, oraz że dowód ten może wpłynąć na wynik sprawy. Badanie prawdziwości tego twierdzenia nie mieści się w ocenie, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia - w tym wypadku na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz - w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego - orzekł zgodnie z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1 oraz art. 13 § 2 k.p.c.

jw